

Sanja Vulić
Zagreb

PREOBRAZBA KAO RUBNI TVORBENI NAČIN PRI TVORBI IMENICA U GRADIŠĆANSKOHRVATSKIM ČAKAVSKIM GOVORIMA

UDK: 811.163.42'282.4 (436.3)811.163.42'367.622

Rukopis primljen za tisak 01.10.2005.

Izvorni znanstveni članak

Original scientific paper

Recenzenti: Joško Božanić, Josip Lisac

U radu se razmatra preobrazba, kao rubni tvorbeni način na sinkronijskoj razini, u gradišćanskohrvatskim čakavskim govorima, na primjeru imenica. Čakavska se građa uspoređuje s potvrdama iz gradišćanskohrvatskih štokavskih govora Hrvatskoga Cikljina i Bandola te s potvrdama iz gradišćanskohrvatskih kajkavskih govora Umoka i Vedešina. Razmatrana čakavska građa uglavnom je prikupljena terenskim istraživanjem, a manjim dijelom iz literature. Za riječi nastale preobrazbom u jednome mjesnom govoru uvodi se termin **preobraženica**, a na apstraktnoj razini skupine govora, dijalekta i narječja uvodi se termin **natpreobraženica**.

U gradišćanskohrvatim¹ čakavskim govorima dva su vrlo plodna tvorbeni načina koja ne pripadaju tvorbi riječi u užem smislu, tj. izvođenju i slaganju. Ta dva plodna rubna tvorbeni načina su preobrazba i sintaktičko-semantička tvorba. Ostala dva rubna načina u tvorbi riječi, tj. unutarnja tvorba i semantička tvorba nespecifični su za tvorbu riječi u gh. mjesnim govorima.

Zajednička je značajka preobrazbe (konverzije) i semantičke tvorbe što obje razmatraju značjenjske promjene u okviru istoga sadržaja. Bitna je međutim razlika u tom što se pri

¹ Umjesto pridjeva *gradišćanskohrvatski* dalje se u tekstu koristi kratica gh.

preobrazbi mijenja gramatička kategorija vrste riječi. Pri analizi gramatičkih svojstava vrsta riječi u pojedinom jezičnom sustavu, nezaobilazne su riječi nastale preobrazbom. Današnji jezikoslovci pristupaju preobrazbi na različite načine. Tako npr. Branka Tafra naziva preobrazbu "nultom derivacijom ... zato što se može utvrditi osnovna i izvedena riječ".² Budući da je preobrazba za tu autoricu nulta derivacija, riječi nastale preobrazbom smatra izvedenicama u okviru procesa leksikalizacije.³ Takvo je razmišljanje zanimljivo, no budući da u klasičnoj terminologiji rječotvorja već postoji termin *derivacija nultim sufiksom* s posve drukčijim značenjem, u ovom sam radu primijenila uobičajen pristup preobrazbi kao rubnomu tvorbenomu načinu, a ne kao dijelu derivacije, odnosno izvođenja. Nova riječ koja nastaje preobrazbom, tj. prelaskom u drugu kategoriju vrste riječi, u ovom se radu naziva **preobraženica**.

U gh. govorima konverzija je plodan tvorbeni način ne samo pri tvorbi priloga (što je i inače značajka hrvatskoga jezika općenito), nego i pri tvorbi imenica, nastalih poimeničenjem pridjeva. Glavni je razlog tomu što se u gh. govorima srazmjerno često umjesto tvorenica rabe dvočlani nazivi nastali sintaktičko-semantičkom tvorbom. Među njima su pak najčešći nazivi koji se sastoje od pridjeva i imenice, pa prema tomu imaju imeničko značenje. U govornom se procesu drugi dio toga dvočlanoga naziva, tj. imenica, počinje postupno reducirati, a preostali pridjev se poimeničuje. Poimeničenja toga tipa poznata su još od starine, osobito u onomastici, npr. kod blagdanskih imena i imena država, a u gh. govorima su poznata i kod općih imenica, kao što je npr. poimeničenje komparativnoga oblika pridjeva *stariji* u značenju 'roditelji'. U današnje je vrijeme taj proces također izražen pa su brojni primjeri supostojanja dvočlanoga naziva i poimeničenoga pridjeva u istom značenju, koji se počeo rabiti nakon redukcije imenice iz dvočlanoga naziva. Tako se npr. danas u okviru istoga govora i u istom značenju rabe dvočlani naziv *govičdsko miêso* i poimeničeni pridjev *govičdsko* (Hrvatski Jandrof), odnosno *govičdsko miêso* i *govičdsko* (Frakanava) u značenju 'govedina', zatim dvočlani naziv *svinjsko miêso* i poimeničeni pridjev *svinjsko* (Filež, Frakanava) u značenju 'svinjetina' itd.

Poimeničuju se pridjevi svih triju rodova, u jednini i množini. Pridjevi muškoga roda u jednini obično se poimeničuju u određenom obliku. Najčešće označuju mušku osobu, npr. *svaški* 'krizmani kum zaručnika u svatovima' (Novo Selo u Gradišću), *nîmi* 'njemak, nijem čovjek' (Novo Selo u Slovačkoj). U tu se skupinu mogu svrstati i poimeničeni određeni pridjevi muškoga roda koji su pseudoantropnimi tipa *Zâli* u značenju 'vrag' (Pandrof).

Poimeničeni pridjevi u neodređenom obliku imaju različita značenja. Stvar npr. označuje poimeničeni pridjev *krügâl* 'okrugao kruh, tj. kruh okrugloga oblika' (Novo Selo u Slovačkoj). Vrlo su rijetki primjeri poimeničenja pridjeva koji su sami po sebi sraslice. Takav je npr. poimeničeni pridjev u neodređenom obliku *glâjnostar* (Klimpuh), koji se rabi u značenju 'vršnjak'. Zanimljivo je da se u istom značenju poimeničuju i dvočlani nazivi s pridjevskim značenjem nastali sintaktičko-semantičkom tvorbom, pa se npr. u govoru Pandrofa dvočlani naziv *zglâjno stâr* koji prvotno znači 'jednako star, tj. koji je jednakih godina', počinje rabiti i u značenju 'vršnjak'.

U množinskom su obliku npr. poimeničeni pridjevi *piruōvni* u značenju 'svatovi' (Hrvatski Jandrof), *zaručēni* 'zaručnici' (Čunovo) i *odraš'teni* (Novo Selo u Slovačkoj),

² Tafra, str. 577.

³ Isto, str. 579.

odnosno *odrašć'i'eni* (Veliki Borištof, Šuševo) u značenju 'odrasli ljudi, odrasli'. Već spomenuti komparativni pridjevski oblik *starji*, u značenju 'roditelji', također je poimeničen u množinskom obliku muškoga roda. Taj je poimeničeni pridjev potvrđen u gh. čakavskim govorima obaju dijalekata, osobito u govorima ikavsko-ekavskoga dijalekta (npr. u govoru Hrvatskoga Jandrofa, Cogrštofa, Klimpuha, Koljnofa, Prisike), ali i u ikavskom Pinkovcu. U štokavskom govoru Hrvatskoga Cikljina rabi se naglasna inačica *starji*. Stoga u okviru gh. idioma u cjelini možemo reći da se **natpreobraženica** *starji* u konkretnim idiomima realizira u naglasnim inačicama. U čakavaca je to preobraženica *starji*, a u štokavaca *starji*. Preobraženica *starji* rabi se i u gh. književnom jeziku.

Poimeničeni pridjevi u obliku ženskoga roda pripadaju različitim semantičkim skupinama. Žensku osobu označuje poimeničeni pridjev *nerodiēt'a* u značenju 'nerotkinja' (Filež) te etnik *Jēzerska* (Jezerjani) kao poimeničeni pridjev, koji je ostatak dvočlanoga naziva *jezerska žena* u značenju 'žena iz Jezerjana, stanovnica Jezerjana'. Vrstu žitarice označuje poimeničeni pridjev *tūrska* (Pandrof) u značenju 'kukuruz'. Apstraktno značenje ima preobraženica *polnōčna* (Hrvatski Grob) u značenju 'polnočka, ponoćna misa'. Preobraženica *polnōčna* konkretna je realizacija natpreobraženice *polnōčna*. Apstraktno značenje imaju i čakavska preobraženica *vičiērnja* (Pajngrt), odnosno kajkavska preobraženica *večērnja* (Umok, Vedešin) koje su međusobno fonološke inačice. Rabe se u značenju 'večernja služba Božja, večernje bogoslužje'. U skupini apstraktnih imenica, koje su nastale poimeničenjem pridjeva ženskoga roda, daleko su najbrojnija blagdanska imena, npr. *Antuōnova* (Veliki Borištof, Šuševo, Dolnja Pulja, Frakanava, Filež, Gerištof, Mienovo, Unda, Židan), *Bārtolova* (Trajštof, Dolnja Pulja, Filež, Židan), *Blāžieva* (Bizonja), *Dometruōva* (Filež), čakavska *Ivānova* (Unda) i kajkavska *Jōnušēva* (Umok, Vedešin), *Jāndrina* (Otava), *Porcūnkulova* 'blagdan Gospe od Anđela, 2. kolovoza' (Pinkovac), *Vīdova* (Čemba). Zbog uporabe u brojnim mjesnim govorima, natpreobraženice koje označuju blagdanska imena često se ostvaruju u različitim fonološkim inačicama, npr. *Jākovljeva* (Trajštof, Cindrof, Klimpuh, Filež), *Jākovjeva* (Dolnja Pulja, Gerištof), *Jākovljeva* (Čemba), *Jākovjeva* / *Jākovjeva* (Pinkovac), *Jākobljeva* (Bandol), zatim, *Križieva* (Trajštof, Cindrof), *Križiēva* (Klimpuh) kao poimeničeni pridjev koji je ostatak nekadašnjega dvočlanoga naziva *Križeva svetkovina* (danas blagdan Spasovo, tj. Kristovo Uzašašće na nebo),⁴ *Petruōva* (Novo Selo u Slovačkoj, Novo Selo u Gradišću, Rasporak, Pajngrt, Dolnja Pulja, Frakanava, Filež, Prisika, Plajgor), *Petruōva* (Hrvatski Jandrof, Čunovo, Bizonja, Bielo Selo, Trajštof, Cogrštof, Otava, Bajngrob, Veliki Borištof, Longitolj, Šuševo, Gerištof, Mienovo, Unda, Židan), *Petruōva* (Cindrof, Klimpuh), *Petrōva* (Čemba), *Petrōva* (Pinkovac, Rupišće), *Petrōva* (Bandol), *Silviēstrova* (Klimpuh), *Silvēstrova* (Filež) i dr. Tu skupinu preobraženica također karakteriziraju i različite morfonološke inačice, npr. *Juōžefljeva* (Trajštof, Klimpuh, Bajngrob, Mienovo), *Juōžefljeva* (Cindrof, Klimpuh, Otava, Dolnja Pulja, Mienovo, Filež, Čemba), *Juōžefjeva* (Frakanava, Gerištof, Unda), *Juōžefjeva* (Prisika), *Juōžefova* (Longitolj), *Jōžefova* (Pinkovac), *Jōžefljeva* (Bandol), *Jōževljeva* (Hrvatski Cikljini), zatim *Jūrjeva* (Čunovo, Dolnja Pulja, Gerištof), *D'ūrđeva* (Klimpuh), *Jūrjeva* (Frakanava, Mienovo, Pinkovac, Stinjaki), *Jūrjova* (Filež). U tu skupinu idu i inačice *Mārkova* (Hrvatski Jandrof,

⁴ Za razliku od navedenih primjera, u govorima Rasporaka, Otave, Pajngarta i Frakanave blagdansko ime *Križeva* rabi se samo za oznaku blagdana Uzvišenja sv. Križa (14. rujna). Zato je u tim govorima to blagdansko ime na sinkronijskoj razini izvedenica sufixsom *-eva* (s tvorbenom preoblikom → zvišavanje Križa), a samo dijakronijski gledano to je preobraženica.

Čunovo, Bizonja, Bielo Selo, Trajštof, Cindrof, Klimpuh, Kalištof, Longitolj, Šuševo, Mali Borištof, Dolnja Pulja, Frakanava, Mienovo), *Márkova* (Novo Selo u Gradišću, Otava, Unda, Frakanava, Filež, Čemba, Pinkovac, Bandol), *Márkovljeva* (Bajngrob), *Márkovjeva* (Gerištof), zatim *Mikūljeva* (Čunovo) i *Mikūlina* (Pandrof, Bandol, Hrvatski Cikljin).

Kao natpreobraženica koja označuje blagdan sv. Ane u pojedinim se govorima rabi poimeničeni pridjev u jednini, a tamo gdje se blagdan slavio dva dana poimeničeni pridjev u množini ženskoga roda, kao ostatak dvočlanoga naziva *Anine svetkovine*. U oba slučaja možemo govoriti o natpreobraženici jer se to blagdansko ime i u jednini i u množinskom obliku ostvaruje u različitim naglasnim inačicama, npr. *Ānina* (Klimpuh), *Ānina* (Frakanava, Prisika), *Ānine* (Trajštof), *Anine* (Veliki Borištof, Dolnja Pulja, Židan).

Preobraženice nastale poimeničenjem pridjeva srednjega roda uglavnom pripadaju dvjema semantičkim skupinama, tj. ili označuju stvari ili su horonimi, i to imena država. Rjeđe su preobraženice toga tipa s nekim drugim značenjem, kao što je npr. preobraženica *škūro* (Pandrof) s apstraktnim značenjem 'tama, mrak'. Pritom je potrebno napomenuti da se u pandrofskom govoru u istom značenju ponekad rabi i izvedenica *škuri'na*.

Među preobraženicama koje pripadaju semantičkoj skupini stvari, najveći ih broj pripada poljoprivredno-prehrambenom nazivlju. Među njima su u posljednje vrijeme posebice česte preobraženice koje označavaju vrste mesa, što je rezultat gubljenja imeničkoga dijela dvočlanih naziva i poimeničenja preostalog pridjeva, npr. *gusīnje* 'guščetina' (Stinjaki), *goviėje* 'govedina' (Klimpuh), *svīnjsko* 'svinjetina' (Klimpuh), odnosno *svīnjsko / svīnjsko (miēso)* (Filež, Frakanava), *pečiēno* 'pečenje, pečeno meso' (Trajštof), odnosno *pečēno* (Židan).

Preobraženica *perna'to* (Klimpuh) u zbirnom značenju 'perad' postupno počinje potiskivati dvočlani naziv *perna'to blāgo*.

U semantičkoj podskupini poljoprivredno-prehrambenoga nazivlja je i preobraženica *zelēno* u značenju 'zeleno krmivo za stoku, trava i sl.' koja je potvrđena u gh. štokavskom govoru Bandola.

U posebnu semantičku podskupinu svrstala sam preobraženice koje označuju različite vrste napitaka. Preobraženica *črno* (Pandrof⁵) u značenju 'kava', nastala je od dvočlanoga naziva *črno pilo* ('crno piće'). Osobito su česte preobraženice ove podskupine u značenju 'rakija'. Te su preobraženice poimeničeni glagolski pridjevi (od glagola *paliti* i *žgati*). Budući da se u gh. govorima u Moravskoj i u slovačkom Podunavlju pod utjecajem češkoga i slovačkoga jezika rabi glagol *palit*, sukladno tomu rabi se preobraženica *pāljeno* (Frielištof,⁶ Novo Selo u Slovačkoj, Dubrava, Lamoč). Inače se u gh. idiomima, uključujući i navedene, rabi glagol *žgat* i natpreobraženica *žgano* koja se realizira u različitim fonološkim inačicama, npr. *žgāno* (Novo Selo u Slovačkoj, Dubrava, Gieca, Hrvatski Jandrof, Čunovo, Bizonja, Pandrof, Trajštof, Bajngrob, Kalištof, Mali Borištof, Šuševo, Longitolj, Mučindrof, Dolnja Pulja, Frakanava, Filež, Mienovo, Gerištof, Unda, Plajgor, Židan), *žgāno* (Klimpuh, Šuševo, Židan, Prisika, Čajta, Čemba, Bandol, Stari Hodas, Rupišće, Hrvatski Cikljin), *žgōno* (Pinkovac), *žgānō* (Jezerjani), *žgano* (gh. književni jezik).

⁵ Danas u pandrofskom govoru tu preobraženicu rabi samo stariji, ako ne sada već i samo najstariji naraštaj, jer ju je potisnula tudica *kafč*.

⁶ Ivan Milčetić je u govoru moravskih Hrvata u tom značenju zabilježio preobraženicu *palena* u obliku ženskoga roda.

U gh. govorima horonimi su gotovo redovito preobraženice nastale poimeničenjem pridjeva srednjega roda, npr. *Pójsko* (Frakanava), *Portugãlsko* (Frakanava), *Sřpsko* (Trajštof, Frakanava, Umok, Vedešin), *Španjuõlsko* (Frakanava), *Talijãnsko* (Frakanava, Mienovo). Većina se horonimskih natpreobraženica u gh. govorima realizira u različitim fonološkim inačicama, npr. natpreobraženica *Hrvatsko* u čakavskim inačicama *Hrvãcko* (Hrvatski Jandrof, Pandrof, Klimpuh, Frakanava), *Hrvãcko* (Novo Selo u Gradišću, Trajštof, Pinkovac), *Horvãcko* (Unda), natpreobraženica *Česko* u čakavskim potvrdama *Česko* (Hrvatski Jandrof, Frakanava), *Čésko* (Hrvatski Jandrof) i kajkavskoj *Čęsko* (Umok, Vedešin), natpreobraženica *Nimško* 'Njemačka' u čakavskim realizacijama *Nimško* (Novo Selo u Slovačkoj, Čunovo, Židan), *Ni'mško* (Hrvatski Jandrof), natpreobraženica *Ugrsko* u čakavskim inačicama *Ugřsko* (Hrvatski Jandrof, Bielo Selo, Novo Selo u Gradišću, Klimpuh, Frakanava), *Ugr'sko* (Hrvatski Jandrof, Čunovo), *Űgrsko* (Celindof), *Ugęrsko* 'današnja država Mađarska' (Mienovo), *Ugęrsko* (Filež), *Vugřsko* (Narda) i u kajkavskoj inačici *Vögęrsko* (Umok, Vedešin) itd. Unatoč tako sustavnim realizacijama horonimskih preobraženica kao poimeničenih pridjeva srednjega roda u gh. govorima, u gh. književnom jeziku se rabe isključivo preobraženice kao poimeničeni pridjevi ženskoga roda, tj. *Hrvatska*, *Češka*, *Nimška*, *Ugarska*. Premda je tu očit utjecaj suvremenoga hrvatskoga standardnoga jezika, na sinkronijskoj je razini te horonime ipak moguće smatrati poimeničenim pridjevima nakon gubljenja imenice *zemlja* iz dvočlane sintagme. Utjecaj suvremenoga standardnoga jezika najočitije dolazi do izražaja kod horonima *Srbija* koji je u gh. književni jezik preuzet umjesto preobraženice.

Premda ne sustavno,⁷ horonimne preobraženice ženskoga roda ponekad se realiziraju i u govoru Novoga Sela u Slovačkoj, i to pod utjecajem gh. književnoga jezika iz kojega rado preuzimaju riječi, npr. *Růska* (Novo Selo u Slovačkoj) i *Ruska* (gh. književni jezik). Protivno tomu, u ostalim gh. govorima preobraženica je poimeničeni pridjev srednjega roda, npr. u čakavaca *Ru'sko* (Hrvatski Jandrof), *Růsko* (Židan), u čakavaca i kajkavaca *Růsko* (Frakanava, Pinkovac, Umok, Vedešin). U govorima Hrvatskoga Jandrofa i Čunova rabi se preobraženica srednjega roda *Slovãcko*, što je u skladu s gh. govorima. Međutim, u čunovskom se govoru čuje i realizacija *Slovãčka*, što je s jedne strane posljedica utjecaja hrvatskoga standardnog jezika, a s druge gh. književnoga jezika u kojem se također rabi horonim *Slovačka*. Sve se te realizacije mogu smatrati preobraženicama na sinkronijskoj razini.

Protivno tomu, opća imenica *službena* u značenju 'služavka', koja se rabi u brojnim gh. govorima, npr. *službiēna* (Čunovo, Novo Selo u Gradišću, Uzlop, Pajngrt) u tim se govorima ne može smatrati preobraženicom jer se ne rabi pridjev *službeni*, *-a*, *-o*. Dijakronijski gledano to je bila preobraženica, ali na sinkronijskoj razini nije, jer izostaje pridjev koji bi se mogao poimeničiti. Na sinkronijskoj razini to je izvedenica od imenica *služba* sufiksom *-ena*, tj. 'ona, ka je va službi na stani'. O preobraženici *službena* u tom značenju može se govoriti samo u gh. književnom jeziku, u kojem se rabi i pridjev *službeni*, *-a*, *-o*.

Razmotre li se gh. čakavski govori u cjelini, u tim se idiomima načelno zapaža težnja za postupno sve većim prijelazom iz jednoga rubnoga načina u drugi, tj. iz sintaktičko-

⁷ Već je spomenuto da je u govoru Novoga Sela u Slovačkoj horonimna preobraženica *Nimško* poimeničeni pridjev srednjega roda.

-semantičke tvorbe u preobrazbu. Među čakavskim ikavsko-ekavskim govorima taj je proces posebice zastupljen u govorima Poljanaca. U ostalim se ikavsko-ekavskim skupinama također događa, ali još uvijek plodnost sintaktičko-semantičke tvorbe nije slabija od preobrazbe. Isto se može zaključiti i za južnočakavske ikavske gh. govore, posebice za one koji čuvaju zamjenicu *što*, dok se u govorima koji čuvaju zamjenicu *ča* zapaža manja plodnost konverzije u odnosu na sintaktičko-semantičku tvorbu. Općenito se može reći da su čisti štokavski i djelomice štokavski gh. govori više skloni konverziji nego sintaktičko-semantičkoj tvorbi. To posebice vrijedi za štokavske govore Vlaha, ali i za hibridne štokavsko-čakavske govore Štoja. Ista je situacija i u gh. kajkavskim govorima.

LITERATURA I IZVORI

Balaž, Joško: *Hrvatski dialekt u Devinskom Nuovom Selu*, Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj, Novo Selo – Bratislava, 1991.

Brabec, Ivan: Govor podunavskih Hrvata u Austriji, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, knj. 2., ur. Mate Hraste, Zagreb, 1966., str. 29-118.

Houtzagers, Peter: *The kajkavian Dialect of Hidegség and Fertőhomok*, *Studies in Slavic and General Linguistics*, vol. 27., Amsterdam - Atlanta, GA, Editions Rodopi, Amsterdam, 1999.

Ivšić, Stjepan: Hrvatska dijaspora u 16. stoljeću i jezik Hrvata Gradišćanaca, prir. Božidar Finka, u: Stjepan Ivšić, *Izabrana djela iz slavenske akcentuacije*, München, 1971., str. 723-798 + karte 1938., str. 99-102.

Koschat, Helene: *Die čakavishe Mundart von Baumgarten im Burgenland*, *Schriften der Balkankommission Linguistische Abteilung*, XXIV/2, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien, 1978.

Milčetić, Ivan: *O hrvatskim naseobinama u Moravskoj, Donjoj Austriji i zapadnoj Ugarskoj*. Narodopisne crtice, Zagreb, 1899.

Neweklowsky, Gerhard: Ein Beitrag zum Čakavischen. Die kroatische Mundart von Eisenhüttel im südlichen Burgenland, *Zbornik za filologiju i lingvistiku*, 16 / 2, Novi Sad, 1973., str. 149-172.

Neweklowsky, Gerhard: *Die kroatischen Dialekte des Burgenlandes und der angrenzenden Gebiete*, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien, 1978.

Tafra, Branka: Leksikalizacija kao leksikološki i leksikografski problem, *Jezična norma i varijeteti*, HDPL, Zagreb-Rijeka, 1998., str. 575-581.

Tornow, Siegfried: *Burgenlandkroatisches Dialektwörterbuch. Die vlahischen Ortschaften*, Berlin, 1989.

Vážný, Václav: Čakavské nářečí v slovenském Podunají, *Sbornik Filosofické fakulty university Komenského v Bratislavě*, V. 47. (2.), Bratislava, 1927, str. 3-216.

LA TRASFORMAZIONE COME MODALITÀ FORMATIVA MARGINALE NELLA
FORMAZIONE SOSTANTIVALE NELLE PARLATE CIACAVE CROATE DI
GRADIŠĆE

R i a s s u n t o

Nell'articolo si esamina la trasformazione, come modalità formativa marginale a livello sincronico, nelle parlate ciacave croate di Gradišće, sull'esempio dei sostantivi. Il materiale documentario ciacavo è confrontato con le testimonianze delle parlate stocave croate di Gradišće, di Hrvatski Cikljin e Bandol e con le testimonianze delle parlate caicave croate di Gradišće di Umok e Vedešin. Il materiale ciacavo esaminato è per la maggior parte raccolto con ricerche sul terreno, e in parte minore dalla letteratura. Per le parole formatesi per trasformazione in una parlata locale s'introduce il termine forma derivata (*preobraženica*), e a livello astratto del gruppo di parlate, dialetti e idiomi si introduce il termine sovra trasformazione (*natpreobraženica*).

TRANSFORMATION AS A MARGINAL FORMATION MANNER AT NOUN FOR-
MATION IN THE SPEECHES OF BURGENLAND-CROATIAN CHAKAVIAN

S u m m a r y

The work contemplates transformation, as a marginal formation manner on the synchronic level, in the speeches of Burgenland-Croatian Chakavian dialects, on the example of nouns. The Chakavian structure is compared to the confirmations from Burgenland-Croat Štokavian dialects of Hrvatski Cikljin and Bandola and the confirmations from Burgenland-Croat Kajkavian dialects of Umok and Vedešina. The contemplated Chakavian structure was mainly collected from site researches, and also some from literature. Words which originated through transformation within a local speech are called *preobraženica* (transformed words), and on the abstract level of a group of speeches, dialects and vernaculars *natpreobraženica* (supra-transformed words).